

СЕКЦІЯ 2

ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ

УДК 351.74/.76

Руслан Габілович АГАЄВ,
*ад'юнкт Харківського національного
університету внутрішніх справ*

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ПОРЯДКУ ВЗАЄМОДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ З ДЕРЖАВНИМИ ТА НЕДЕРЖАВНИМИ СУБ'ЄКТАМИ У СФЕРІ НАРКОТИЗМУ

В період незалежності перед Україною поряд з численними соціально-економічними труднощами постала проблема наркоманії та нелегального розповсюдження наркотиків, яка охоплює дедалі ширші кола нашого суспільства й істотно позначається на морально-психологічній атмосфері соціуму, негативно впливає на економіку, політику і правопорядок. Зростає й рівень пов'язаної з наркотиками злочинності. Розповсюдження наркотиків є фактором, який створює реальну загрозу для життєдіяльності національних суспільств і органів влади, суверенітету держав та демократичності політичних інститутів, стабільності фінансово-економічних та політичних систем, як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Протягом останніх років в Україні спостерігається стійка тенденція до подальшого загострення проблем, пов'язаних з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що створює безпосередню загрозу генофонду нації [1]. Відповідно до Закону України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними»

Незаконний обіг наркотичних засобів – це діяння з: культивування рослин, включених до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, розроблення, виробництва, виготовлення, зберігання, перевезення, пересилання, придбання, збуту, ввезення на територію України, вивезення з території України,

транзиту через територію України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, що здійснюються з порушенням законодавства про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори (ст. 1).

Щоб краще розібратися з проблемою наркозалежності треба розглянути розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року»[2], де чітко прописано: «Пріоритетами правоохоронної діяльності повинні бути:

- концентрація зусиль на виявленні та документуванні протиправної діяльності організованих злочинних угруповань, що становлять найбільшу загрозу суспільству (структури, які контролюють наркотрафіки, незаконне виробництво, збут наркотиків тощо), оскільки кримінальне покарання наркозалежних осіб і дрібних дилерів не впливає істотно на зниження рівня споживання наркотиків серед населення;

- оперативне реагування на зміни в тактиці діяльності організованих злочинних угруповань, появу нових психоактивних речовин та їх комбінацій, виявлення осередків їх розповсюдження та контрабандних маршрутів;

- удосконалення організації правоохоронної діяльності за рахунок більш ефективної координації дій суб'єктів боротьби з наркозлочинністю, чіткого розподілу сфер відповідальності, оволодіння новими методами виявлення та розслідування злочинів, зокрема з використанням комп'ютерних мереж, розширення контактів з Інтерполом, Європолом та іншими міжнародними правоохоронними структурами;

- співробітництво правоохоронних органів з органами місцевого самоврядування та громадськістю, власниками розважальних закладів у проведенні комплексу соціальних, медико-профілактичних заходів на території населених пунктів з досить високою концентрацією незаконного обігу наркотиків;

- забезпечення гласності в діяльності правоохоронних органів з метою підвищення рівня поінформованості населення та розширення соціальної бази протидії наркозлочинності;

- посилення роботи із забезпечення власної безпеки правоохоронних органів, недопущення втягування співробітників таких органів у наркобізнес, усунення перешкод у боротьбі їх з незаконним обігом наркотиків;

- зміцнення кадрового потенціалу підрозділів боротьби з незаконним обігом наркотиків шляхом навчання персоналу та підвищення його кваліфікації;

- забезпечення розвитку адекватних форм інституційного контролю за діяльністю правоохоронних органів у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків, насамперед з метою дотримання ними законності, прав і свобод людини;
- удосконалення правової основи для посилення боротьби з відмиванням грошей, отриманих від злочинної діяльності, пов'язаної з незаконним обігом наркотиків;
- посилення здійснення заходів з протидії незаконному вирощуванню нарковмісних рослин та отриманню з них нових психоактивних речовин»

Національна поліція України взаємодіє також з недержавними суб'єктами, а саме с реабілітаційними центрами (Всеукраїнська асоціація центрів допомоги наркозалежним «Альтернатива», до складу якої входить понад 15 реабілітаційних центрів різного рівня) [3].

Медичні заходи для наркозалежних покликані забезпечити безкоштовне лікування (детоксикацію – виведення залишків наркотичних речовин з організму) та реабілітацію наркозалежних (відновлення різних функцій організму за допомогою медичних препаратів).

Тобто, вони покликані:

- допомогти зняти фізичну залежність від наркотиків, психологічно
- відновити хворого;
- запобігти інфекціям, що є наслідком недотримання гігієни під час інфекцій (зараженню крові, гепатитам, СНІД).

Профілактичні заходи, що здійснюються на індивідуальному рівні, мають правовий, виховний, медичний (в тому числі й реабілітаційний) характер, стосуються усунення причин та умов для здійснення індивідуальної антигромадської або ж протиправної поведінки. В цілому, це процес створення власного «морального імунітету», який потребує серйозної роботи щодо формування волевих якостей, здійснення глибокого самоаналізу.

Отже, взаємодія НПУ з державною політикою щодо запобігання та протидії наркоманії має формуватися, як на збалансованих підходах і чітко визначених цільових установках, спрямованих на істотне скорочення немедичного вживання наркотиків, так і на усунення фінансових, організаційних, технічних, інформаційних та інших передумов функціонування наркозлочинності.

Так само і недержавні суб'єкти мають велике значення для вирішення цієї проблеми, адже наркозалежні люди потребують допомоги.

Список бібліографічних посилань

1. Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними : закон України від 15.02.1995 № 62/95-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/62/95-вр> (дата звернення: 13.11.2019).
2. Про схвалення Стратегії державної політики щодо наркотиків на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.08.2013 № 735-р // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/735-2013-р> (дата звернення: 13.11.2019).
3. Реабілітаційні програми для споживачів ін'єкційних наркотиків можуть знизити темпи поширення епідемії ВІЛ-інфекції в Україні // Український медичний часопис online : сайт. 02.12.2011. URL: www.umj.com.ua/article/21561/rennya-epidemii-vil-infekcii-v-ukraini (дата звернення: 13.11.2019).

Одержано 15.11.2019

УДК 343.13

Олексій Павлович БОЙКО,

кандидат юридичних наук,

старший викладач кафедри кримінального процесу

факультету підготовки фахівців

для органів досудового розслідування

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАТРИМАННЯ УПОВНОВАЖЕНОЮ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ ОСОБИ, ЯКА ВЧИНИЛА КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОСТУПОК

Закон України від 22 листопада 2018 року № 2617-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень», який набирає чинності 01.01.2020 року допускає можливість затримання уповноваженою службовою особою особи, яка вчинила кримінальний проступок за наявності підстав передбачених ч. 1 ст. 298-2 КПК України а саме: уповноважена службова особа має право без ухвали слідчого судді, суду затримати особу, підозрювану у вчиненні кримінального проступку, у випадках, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої статті 208 цього Кодексу, та лише за умови, що ця особа: 1) відмовляється виконувати